

НУ ЙНСОМНА ЛЬУБИШО!

Унђива прингă ану 2005. Њ-ам бăгат ѝн ваку ал нуоу. Ка шй кйца ањ нăинђе, јеу ку мујеарја мја ам лукрат прйн Швăјцăрије. Кйнд шй кйнд, вењасăм пăнă акас ѝн Стăмњица, сă веђем ше фак пăринцй нуоштри ај бăтрйњ. Ку јеј а трăјит шй фишуору нуостру. О њевуоје мăј мулт сă грижăм дă јеј туоц. Љ-ам ажутат кйнд гуђе, шй кум гуђе ам путут. Аша са трăјит ѝн ала вак. Кйта акас, ѝн Сйрбије, кйта ла лукру ѝн Швăцăрије. Шй прă друмурј ѝнтра ѡшђа доуо дйржăвурј, каре а фуост гријеј. Ш- аша а трекут ањи. Јеу ку мујеарја мја аколо а нуоштри ај бăтрйњ ку фишуору нуостру, аиђа, акас, ѝн Сйрбије. Тата муаре ѝн ану 2002. Стобуору кăшй муарă сй сă ѝнскимбје. Јеу мă траг миријуор акас. Сă јау грижа кăшйљи шй сама дă мума шй дă фишуор, каре је акума бјекер, ѝн шкуоала мижлошинă. Ама грижă јеастă ѝн амйндуоао пăрц, шй аиша шй ѝн Швăјцăрије. Дйн Сйрбије њ-ам дус нума ку пасошу ѝн позăнарј шй ку кйца франкурј дйкă ј-ам авут. Али дă аколо ну ње пуђем траже нăпуој туома аша. Ынтра вријеме са астрйнс мулђе каре шје.

Кум дзйсă ун политичарј дйн Швăјцăрије вродатă; нуој ам кăтат лукрăтуорј, а ѝнгйнђицйвă, нуоао њ-а вењит уомињ. Дар ку уоамињи, ѝнгйнђицйвă кйта, авијем ђирјеппйје, шй обљежурј... . Јеље ѝс дă амйндуоао пйăркă туотуна. Шй дă лукрăтуорј шй дă ѡла каре ѝц дйăа лукру. Кумва њ-ам кинујит шй њ-ам труђит сă фије туот ла рйнд. А њима сă ну тйрпјаскă.

Ка кум дзйсăј, тата сă дусă л-ај дирјепп, ѝн ану 2002. Акас а уђит мума бăтрйнă, каре ѝнкă а путут сă сă цйнă дă ја сйнгурă.

Ама ну шй дă њепуот. Мујермја лукрасă ѝн Швăјцăрије дар јеу ам фуост мăј мулт прă друмурј, сă мă афлу дă мйна шй коло шй коло, унђе трийăбје. Њима сă ну тйрпјаскă. Кйт гуђе сă пуоађе, сă ѝнпăрцйм њевуоја. Фишуору нуостру, а кăпăтат пуђерје дă мйнат кару. Ка шй туотнат, аша шй нуој ка пăринцй, ње грижăм дă јеал. Ј-ам кумпăрат ун кар, прă вуоја луј, уна дупă уна ѝј спуњем сă ја сама кум мйнă кару. А јеал, дупă кйта вешйје, дзйше кйтра нуој, њиш уна њиш алта, ма ну вă грижйрăц вуој дă миње кă јеу кйнд мйн кару, дједа је ѝнтодăуна ку миње. Нуој кăтйăм ла јеал, кум је дједйту ку шиње? Дзйше аша, јеал је ку миње, шй јеу ѝл вйăд ѝн ретровизор дупă миње дйњеуорј, шй јеу ну мă ћем, дă аја ну вă ћемјеарăц њиш вуој. Нуој аскултăм, кăтйăм ла јеал кйта аша, шй њимика. Дă кйђа орј ам трекут прйстă вуорбиљи луј баш аша.

Фйрда сă мăј дзйшем шеава.

Тријек дзйљиљи, стăмйњиљи, ањи. Прă пустйњиљи дă друмурј. Ын сус ѝн ваље. Трекурă ањи дупă дусу лу тата. Вијаца а вењит ла луок шй ѝн рйнд. Је грјеу кйнд пијердз пăринђиљи али муора сă сă мйње нăинђе.

Ми сă ѝнпаре кă а фуост дзйље дă варă. Ваку дă ферије. О сă друмăјим јеу ку фишуору мјеу дă Швăјцăрије. Сă плѐаше јеал ку миње сă-м факă фуртăцйје шй сă вадă прă мумй-са кă на вăдзуту дă астăјарнă. Ку дă сара ам фăкут туот гата шй ђимињаца нума ам шăдзут ѝн кар шй плѐкарăм. Плѐкарăм дăнуоапђе, прингă 5 шасурј дйн Стăмњица. Миријор пăнă ѝн ораш, прйстă

Остањалă, ор сă ну ђеа Думњедзйăу, суомн, аја јеу н-ам асимцйт. Ам мйнат аша лјесњи, йнтрун суфљет. Пăнă гуђе н-ам ажунс йн Швăјцăрије.

Њиш' вуорбă дă остањит, а йн кријерј нума уна дă уна ам аудзйт вуорбили лу тата; -Ну йнсуомна ЉубишшшО! Лу мујеармја ј-ам повăстујит дăлуок. Лу фиш'уорму кйта мăј амйнат.

Шй мă гиндеск, ш'е ра фи фуост сă фи фуост.

Ањи тријек, шй дă вешије аре сă уђаскă маре йнтрабăшуње. Фйрдă рăспунсаре. Шй вуорбили лу фиш'уормју; дједа је йнтодăуна ку миње. Йн аша ш'еава је гријеу сă сă крјадă. А кум сă лувăм аша ш'ева. Тата м-а помењит. А зберат прă миње сă ну адуорм. Шй њ-а скуос дйн њевуоје прă амйндуој.

Ну йнсуомнааа, ЉубишшшшшшО!
Сă-ј фије ушуор дй ла нуој туоц дупă јеал. Амин.

Љубиша лу Мошоњ дйн сату Стăмњица.

НЕ ДРЕМАЈ ЉУБИША!

Година је, ако је уопште важна, негде око 2005. Ушли смо у нови миленијум. Као и пре и у том периоду, још увек сам ја и моја супруга, био на привременом раду у Швајцарској. Повремено смо долазили кући у Стамници, обилазили наше старе родитеље који су већ били у зениту животних доби. Са нашим родитељима у Стамници живео је и наш син. Кажем, повремено смо их редовно обилазили, припомагали у свим могућим облицима. Тако је текао живот између Швајцарске и Србије. Мало тамо, мало овамо, мало на путевима између ове две земље, који су били напорни. Сваки слободан дан, да не кажем тренутак који смо могли да искористимо да дођемо кући да видимо како су наши стари и наш син са њима, ми смо искористили. И тако, пролазиле су године. Ја и супруга тамо, наши стари овде са нашим сином. Време доноси своје бреме. Мој отац умире 2002.године. Стуб куће мора да се замени. Ја се постепено повлачим из Швајцарске да бих преузео обавезе око куће и бригу о старој мајци и растућем сину, који је сада већ средњошколац. Али обавеза има на обе стране, и овде и у Швајцарској. Одавде смо у Швајцарску отишли само са пасошем у руци и са неколико швајцараца у цепу. Али оданде већ не можеш тако да се вратиш. У међувремену се толико тога накупило. Што рече један Швајцарски политичар својевремено; ми

смо тражили радну снагу, а гле, замислите, добили смо људе. А са људима, замислите, права и обавезе. Е та права и обавезе су наравно обострана.

Поштујући и права и обавезе, некако смо се сналазили између ових двеју земаља а да нико не трпи. Рекох, мој стари отац оде на онај, божији, кажу, праведнији свет 2002.године. Код куће оста стара мајка која је ето, још увек била у неком да кажем солидном стању. Пошто је супруга још увек радила у Швајцарској, а ја више времена проводио и онамо и овамо и на путу, да се нађем свима при руци, да нико не осети тежи део судбине, већ да га равномерно распоредимо. Колико год је могуће. Наш син је стасао у момка, положио за возача. Ми као ми, родитељи, бринемо о њему, купили му одговарајући ауто, стално говоримо да буде пажљив у саобраћају, да вози пазљиво,и тако у том смислу. А он, после неког времена нама одговара ни пет ни шест, него: не брините ви о мени, ја кад возим деда је увек самном. Ми га гледамо: како увек деда с тобом? Каже: тако он је увек позади мене и ја га видим у ретровизору понекад, и ја се не плашим, ја сам сигуран јер он је увек самном. Ми га мало погледамо онако, али смо пар пута прешли преко тога баш онако. Без да смо о томе више разговарали.

И кажем, тако, пролази време, путовања горе, доле. Прошло је можда око годину дана после очеве смрти, живот се у многоме нормализовао после ударног таласа нормалне жалости и осећајућег недостатка вољеног родитеља. Негде кажем око 2005 године, тако се деси да једном, негде чини ми се да је летње време било, да се путује за Швајцарску. Пошто је било време ферија, ајде да самном заједно и да ми уједно прави друштво, путује мој син. Мајка га тамо нестрпљиво чека. Неко време се нису видели. Предходног дана смо све спремили за пут и то јутро је било само да седнемо у ауто и да возимо. Кренусмо негде око 5 ујутро из Стамнице. Полако до Пожаревца, преко Мораве до аутопута. Уђосмо на аутопут и кренусмо нормалном брзином коју овај пут дозвољава. Ја сам возио. Мој син, као по обичају, опустио се на месту сувозача и није прошло много он захрка. Возим ја тако даље, пролазим ону Младеновачку петљу и приближавам се оној десно, тада чини ми се Нисовој пумпи. Мислим се, можда није лоше да направим мало паузу да протегнем ноге на овој пумпи. Не због горива, тога има, већ ето тек онако. Да се освежим мало. Погледам десно ка сину, он спава. Мислим се: ма нећу да станем, нека спава, идемо даље, стаћу негде другде до Београда. И прођох пумпу, наставих даље. Иииии, даље не знам колико сам био свестан своје вожње....дакле нисам свестан протеклог времена и пређеног пута. Као у некој магли, у неком трансу, у некој тамнини,.... Само тек у једном моменту чујем у подвести, глас мог покојног оца Владимира, али тако у почетку тихо а онда на крају тако снажно да.....

-Ну йнсомнаааа, ЉубишшшшООО! И кад сам чуо оно "О", ја сам се тргнуо, погледао испред себе, био сам на ивици десне стране аутопута у зауставној траци, тик до заштитне ограде....и даље је возило ишло прилично брзо али стабилно некако....не знам ни сам како. У тренутку сам се освестио и био свестан шта се догодило или догађа. Држао сам и даље правац возила на зауставној траци смањιο брзину и заочио, и стао. Погледах десно ка сину. Он се само протеже и као да ме нешто упита у смислу, шта је, што си стао. Ништа, рекох онако долазећи себи. Он окрете главу на другу страну и настави да хрче. Уствари, ја сам стопосто био и те како будан. Још увек су ми у ушима и негде дубоко у мојој подсвести одзвањале речи мог покојног оца:

"Ну йнсуомна, Љубишо", "Не дремај Љубиша", "Не успављуј се Љубиша"....

Да преведем како год, своди се на једно. Мој покојни отац ме пробудио из надолazeћег јутарњег мамурлука. Монотоне вожње аутопутем ка Београду. Мамурлука који је водио у успављивање, у сан, самим тим и у катастрофу.

"Ну йнсуомна, Љубишо" је био позив за буђење, позив на живот, враћање у стварност. Или како већ да објасним ово. Ја ово видим тако.

Полако сам се опасуљио што би се рекло. Одједанпут више ми се није дремало. Више и не знам како сам прошао Београд, границу, Хрватску, Словенију, Италију. Не сећам се више ни да сам стао једанпут или двапут тек за тоалету на синовљево инсистирање. Тражио је да вози мало. Не, нисам му дао. Чудио се он, гледао ме чудно, али ја сам возио и возио. Умор или не дај боже сан, више нисам осећао. Возио сам тако свеже, у једном даху. Све до стана у Швајцарској. Ни трага од умора а у подсвести са оним речима пок. оца;

"Ну йнсуомна, Љубишо"

И размишљањима, шта би било да је било?!

И годинама касније и вечито, остаће загонетка. Необјашњива загонетка. И онда више пута анализирање синовљевих речи: деда је увек самном. У тако нешто је тешко поверовати! А како да ово узмем?

Чињеницу да ме отац пробудио. Да ми је подвикнуо да не заспим.

Чињеница да је спасао и мене и мог сина, његовог унука.

" Не дремај, Љуубииишшша".

Уз вечну захвалност

Од мене и остале породице којој је омогућио развој. Амин.

Љубиша Радојковић, Стамница, код Петровца на Млави.

